

Erfaret Læring: Ny artikelserie sætter fokus på elever, som forlod friskolen for 10-20 år siden. Hvor er eleverne i dag? Hvor meget fylder friskolen i deres bevidsthed? Og har friskolen anno 2010 noget at lære af de tidligere elever, som i dag er blevet voksne...?

Øjne kan få et menneske til at blomstre...

Louise Buch Viftrups faglige selvtillid var i bund, da hun i begyndelsen af 1990'erne skiftede til Middelfart Friskole. I dag er hun uddannet teolog og stærkt involveret i frivilligt og socialt arbejde. »At have øje for det hele menneske forudsætter, at man selv er blevet set,« siger hun.

Af Peter Borberg & Tobias Asbjørn Lauritsen

Som det ligger der på en parcelhusvej i udkanten af Skanderborg, tager huset sig ikke umiddelbart ud som en klassisk embedsbolig. Men et lille messingskilt ved hoveddøren oplyser, at her bor »Sognepræsten«, Lars Buch Viftrup.

Det samme gør hustruen, Louise Buch Viftrup, der selv har en universitetsbaggrund som teolog. En uddannelse, der langtfra lå i kortene, da hun som ung folkeskoleelev i Middelfart fik at vide af sin dansklærer, at hun næppe skulle gøre sig forhåbninger om at gå den boglige vej.

Et skoleskift til Middelfart Friskole vendte godt og grundigt op og ned på dén profeti.

»På mange måder gik jeg egentlig i en god folkeskole, hvor der blandt andet herskede et stort forældreengagement. Alligevel passede jeg ikke rigtigt ind. Da jeg skiftede til friskolen, befandt jeg mig pludselig i et læringsmiljø, hvor intimitet, kreativitet, nærhed og engagement var i højsædet – noget en elev som jeg havde brug for,« siger Louise Buch Viftrup, da hun har skænket kaffe og taget plads i sofaen i den store lyse dagligstue.

»Jeg indså, at læring bunder i motivation, og at motivation hviler på engagement. Men hvis de to ting skal i spil, kræver det, at man har øje for det hele menneske,« tilføjer hun.

Tankerne svæver godt 100 kilometer sydpå mod det vestfynske. Til de afgørende år på Middelfart Friskole, hvor hun gik fra 8.-9. klasse fra 1991-1993. Og hvor Louise Buch Viftrup, der i dag er 31 år, kom på sporet af sit potentiale – ja, sit liv.

På næsten to årtiers afstand forsøger hun at indfange, hvad det var, friskoleverdenen gav hende – dengang og frem til i dag. Især ét billede har mejslet sig ind i erindringer:

»Jeg husker et forår, hvor nogle drenge hvert frikvarter havde gang i en gammel pladespiller og nogle lp'er, som

stod oppe på skolens første sal. De skruede op for anlægget, og så gjaldede musikken udover skolens område, hvor vi andre hyggede os. Det billede fortæller noget om en skole, der mener det alvorligt, når den siger rummelighed og øje for den enkeltes udfoldelsesmuligheder,« siger Louise Buch Viftrup.

Et ikke-fagligt løft til det faglige

Netop øjet – forstået som friskolens grundsyn, nemlig blikket for den enkelte elev – fik afgørende betydning, da en skoletræt Louise Buch Viftrup i 1991 skiftede til den lille Middelfart Friskole, hvor der dengang kun gik 41 elever.

»Det betød, at der blev arbejdet på tværs af sjette, syvende og ottende. Den differentierede undervisning kunne virkelig folde sig ud, fordi der var plads og tid til den enkelte elev og dennes niveau. Det var en helt anden skolekultur end den, jeg tidligere havde været vant til. Og på et mere personligt plan oplevede jeg for første gang i min skoletid, at jeg blev set,« siger Louise Buch Viftrup og uddyber:

»Øjne kan få et menneske til at blomstre! At blive set som et helt menneske med en historie, et potentiale og resurser er helt afgørende for, om man lykkes med sit liv. På Middelfart Friskole oplevede jeg, at der var andre dimensioner i spil end blot vægtningen af det rent faglige. Sjovt nok betød det, at min faglighed fik et gevaldigt løft,« fortæller Louise Buch Viftrup, der efter friskolen tog et år på efterskole og siden gymnasiet.

Foræret menneskesyn

Herfra var kursen sat mod teologistudiet på Aarhus Universitet, som Louise Buch Viftrup påbegyndte i 1999. I 2006 var hun færdiguddannet teolog.

»Det var selvfølgelig tanken, at jeg skulle være præst.

Louise Buch Viftrup.

Men gennem mange år har jeg været dybt involveret i en masse frivilligt arbejde og tilknyttet forskellige organisationer – jeg kunne mærke, at det var den vej, jeg skulle gå, siger Louise Buch Viftrup, der i dag arbejder som projektleder i et socialt boligprojekt i Skanderborg.

Et arbejde, der blandt andet består i at forbedre miljøet, skabe dialog og samspil mellem foreninger, institutioner og beboere med vidt forskellig social og religiøs baggrund. Mange af de problemstillinger, som Louise Buch Viftrup møder i dagligdagen, handler om etik og moral. Her trækker hun i høj grad på sin teologiske baggrund – og det indpodede friskole-grundsyn.

»Det ligger dybt i mig altid at have øje for, hvad et menneske har at byde på – fagligt, menneskeligt, socialt. Det er et menneskesyn, som jeg fik forærende på friskolen, og som er meget betydningsfuldt ved frivilligt arbej-

de. Dét, du umiddelbart ser, når du møder et menneske, er aldrig hele historien – det er helheden, der er essentiel,« siger Louise Buch Viftrup og tilføjer:

»Jeg oplevede selv, hvad det betyder at blive set på et meget afgørende tidspunkt i mit liv. I dag er jeg af den overbevisning, at forudsætningen for at have øje for andre mennesker, er, at man selv har oplevet at blive set.«

Friskolens evige dilemma

For Louise Buch Viftrup og hendes mand har overvejelserne om, hvor deres etårige søn en dag skal gå i skole været forbundet med et moralsk og personligt dilemma. Valget er faldet ud til fordel for Rudolf Steiner Skolen.

»Det er et valg, som på mange måder clasher med min sociale bevidsthed. Jeg har dårlig samvittighed, når jeg går rundt oppe i boligområdet, hvor jeg samarbejder med SFO, børnehaver, foreninger og skole, alt imens jeg sender min søn på Rudolf Steiner i den anden ende af byen. Men jeg har selv oplevet, hvordan det er at gå på en skole, hvor man ikke har det godt. Og jeg ønsker for alt i verden, at min søn oplever en skolegang, hvor han føler, at han bliver set og oplever en nærhed, som den lille skole kan tilbyde « siger Louise Buch Viftrup og lader det moralske dilemma udfordre hele friskolen:

»Som friskole kan man vælge elever fra. Det er heller ikke alle forældre, som har råd til at lade deres børn gå der. Det faktum rejser et moralsk dilemma, som egentlig er et politisk dilemma, nemlig at friskolen ikke er en skole for alle. Det burde den være, men virkeligheden er en anden. Når det er sagt, synes jeg jo samtidig, at friskolen traditionelt tager et socialt ansvar. Jeg gik på en friskole, hvor der var elever, som tidligere var blevet mobbet på andre skoler. De fik det klart bedre på friskolen,« siger Louise Buch Viftrup, der i dag har nogle klare bud på, hvad en god skole er gjort af:

»Frem for alt må en skole aldrig lukke sig om sig selv. I dag gør man i skolen en dyd ud af det tværgående arbejde. Men hvis det skal være troværdigt, kræver det, at skolen tør lukke op udadtil og arbejde på tværs med andre. Det er problematisk, hvis en skole udvikler en selvtilstrækkelighed og bliver et samfund i samfundet. Friskolens store værdi ligger i dens forankring i et historisk værdisæt, men dette skal altid møde verden med åbenhed og nysgerrighed«